



Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2025/7626-10

Saksbehandler: Tore Tødås

Dato: 01.10.2026

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Byrkije nasjonalpaarhkeståvroe/Børgefjell nasjonalparkstyre	28/2026	09.10.2026

Søknad om dispensasjon fra verneforskriften for innfangning av fjellrev til avlsprogrammet og bruk av helikopter til transport - NINA

Forvalters tilrådning:

Med hjemmel i naturmangfoldloven § 48 gis Norsk institutt for naturforskning (NINA) dispensasjon fra § 3 pkt. 3.1 og § 3 pkt. 6.1 i forskrift om vern av Børgefjell nasjonalpark til uttak av fjellrevvalper og bruk av helikopter i forbindelse med avlsprogrammet for fjellrev.

Dispensasjonen gis på følgende vilkår:

- Dispensasjonen gjelder for årene 2027, 2028 og 2029.
- Innfangning av fjellrevvalper og nødvendig helikoptertransport kan gjennomføres i perioden 15. juli til 30. september hvert år.
- Det kan årlig tas ut inntil 4 fjellrevvalper fra Børgefjell nasjonalpark.
- Uttak kan gjennomføres ved inntil 2 hilokaliteter per år.
- Det kan ikke tas ut mer enn 3 valper fra samme kull, og det skal alltid være færre enn halvparten av kullet som tas ut.
- Aktiv fangst skal begrenses til maksimalt 48 timer per lokalitet og maksimalt 72 timer samlet opphold ved hiet.
- Dispensasjonen omfatter ansatte og oppdragstakere som utfører tiltaket på vegne av Norsk institutt for naturforskning (NINA).
- Dispensasjonen omfatter inntil fire helikoptertransporter per år knyttet til inn- og uttransport av personell, fangstutstyr og innfangede dyr.
- Transportflygninger skal gjennomføres med minimum 150 meters flyhøyde over bakken. Kravet gjelder ikke ved avgang, landing eller ved nødvendige manøvrer i tilknytning til landing.
- Norsk institutt for naturforskning (NINA) er ansvarlig for at ansatte og oppdragstakere som deltar i gjennomføringen av tiltaket gjøres kjent med vilkårene i denne dispensasjonen. Dette gjelder også helikopteroperatør og helikoptermannskap som benyttes ved gjennomføring av transportoppdrag.
- Før helikopterflyging gjennomføres skal Byrkije Sijte og Tjåehkere Sijte kontaktes for å få oversikt om det finnes tamrein i de aktuelle traseer, og slik kunne unngå unødig forstyrrelser.
- Nasjonalparkforvaltningen skal varsles om aktuelle hilokaliteter så snart dette er avklart det enkelte år.

- Det skal sendes en kort rapport til nasjonalparkforvaltningen etter gjennomført uttak med opplysninger om lokalitet, antall uttatte dyr og gjennomføring av tiltaket.

Begrunnelse:

Børgefjell nasjonalparkstyre vurderer at tiltaket ikke strider mot verneformålet og ikke påvirker verneverdiene nevneverdig. Uttaket er begrenset i omfang, tidsavgrenset og skjer som en del av et nasjonalt bevaringstiltak for en sterkt truet art. På lang sikt vurderes tiltaket å bidra positivt til bevaring av genetisk variasjon og til styrking av fjellrevbestanden i Norge og Skandinavia.

De fastsatte vilkårene er satt for å begrense belastningen på den lokale bestanden, øvrig dyreliv og reindriften. Vilårene vurderes å ha en klar sammenheng med verneformålet og de hensyn som skal ivaretas gjennom vernet, og kan ikke anses som særlig tyngende for tiltakshaver.

På denne bakgrunn vurderer nasjonalparkstyret at tiltaket oppfyller vilkårene for dispensasjon etter naturmangfoldloven § 48.

Hjemmelsgrunnlag

- Forskrift om verneplan for Børgefjell, vedlegg 1, vern av Børgefjell nasjonalpark / Burkijen vaarjelimmiedajve.
- Lov om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven)

Saksopplysninger

Norsk institutt for naturforskning (NINA) har søkt om flerårig dispensasjon for årene 2026, 2027, 2028 og 2029 til uttak av fjellrevvalper innenfor Børgefjell nasjonalpark i forbindelse med avlsprogrammet for fjellrev. Det søkes samtidig om dispensasjon til nødvendig bruk av helikopter for transport av personell, fangstutstyr og innfangede valper til og fra aktuelle hilokaliteter. Søknaden omfatter uttak av inntil fire valper per år fordelt på inntil to hilokaliteter, samt inntil fire helikoptertransporter per år. Miljødirektoratet har gitt tillatelse til fangst, flytting og utsetting av fjellrevvalper etter viltregelverket og dispensasjon fra forskriften om fjellrev som prioritert art. Nasjonalparkstyrets behandling gjelder derfor dispensasjon fra verneforskriften for Børgefjell nasjonalpark.

NINA driver avlsstasjonen for fjellrev på Oppdal på oppdrag fra Miljødirektoratet. Avlsprogrammet ble etablert i 2005 som et av de viktigste tiltakene for å redde den norske og skandinaviske fjellrevbestanden. Gjennom avlsprogrammet er det satt ut flere hundre fjellrever i norsk natur, og tiltaket har bidratt til reetablering av fjellrev i områder hvor arten tidligere var utdødd eller svært fåtallig.

Avlsstasjonen rekrutterer i hovedsak nye avlsdyr gjennom egen produksjon, men det er også nødvendig å tilføre genetisk materiale fra ville bestander. Børgefjell er aktuelt fordi delbestanden representerer genetiske linjer som i begrenset grad er representert i dagens avlsbestand. Uttak av enkelte valper kan derfor bidra til økt genetisk variasjon både i avlsprogrammet og i de delbestandene hvor fjellrev senere settes ut.

Børgefjell nasjonalparkstyre behandlet i 2025 en tilsvarende søknad om uttak av fjellrevvalper til avlsprogrammet. Søknaden ble innvilget, og tiltaket ble gjennomført med uttak av valper fra Børgefjell til avlsstasjonen. Foreliggende søknad vurderes derfor som en videreføring av en aktivitet som tidligere er behandlet og tillatt av nasjonalparkstyret.

Kunnskapsgrunnlaget i saken bygger på søknaden fra NINA, Miljødirektoratets tillatelser etter viltregelverket og forskriften om fjellrev som prioritert art, det nasjonale overvåkingsprogrammet for fjellrev, årlig overvåking av fjellrevhiene gjennomført av Statens naturoppsyn (SNO), informasjon fra

avlsprogrammet for fjellrev og forvaltningsplan for Børgefjell nasjonalpark. Kunnskapsgrunnlaget omfatter både informasjon om bestandssituasjonen nasjonalt og regionalt, kunnskap om ynglinger og produksjon i Børgefjell samt erfaringer fra tidligere uttak av fjellrevvalper til avlsprogrammet.

Børgefjell nasjonalpark er et av de viktigste områdene for fjellrev i Norge og Skandinavia. Forvaltningsplanen beskriver området som et sentralt yngleområde for arten og som et av få områder hvor fjellreven over tid har opprettholdt en relativt levedyktig bestand. Området har samtidig stor verdi som referanseområde fordi det ikke gjennomføres aktive bestandsforsterkende tiltak som støtteforing, uttak av rødrev eller utsetting av fjellrev fra avlsprogrammet. Bestanden i Børgefjell representerer derfor i stor grad en naturlig utvikling.

I motsetning til flere andre fjellrevområder i Norge gjennomføres det ikke aktive støttetiltak i Børgefjell. På svensk side av riksgrensen gjennomføres det støtteforing gjennom forautomater, og det framstår som sannsynlig at enkelte individer som benytter Børgefjell også nyttiggjør seg disse tiltakene. Bestanden i Børgefjell må derfor ses i sammenheng med den større fjellrevbestanden i grenseområdene mellom Norge og Sverige.

Fjellreven er fortsatt en sterkt truet art i Norge. En av de største utfordringene for arten er små og fragmenterte bestander med risiko for genetisk utarming. Avlsprogrammet for fjellrev er etablert nettopp for å motvirke dette gjennom avl, utsetting og ivaretagelse av genetisk variasjon. Uttak av genetisk verdifulle individer fra naturlige bestander er en viktig del av dette arbeidet.

Kunnskapsgrunnlaget vurderes som godt og oppfyller kravene i naturmangfoldloven § 8. Fjellreven er en av de best overvåkede truede artene i Norge, og det foreligger omfattende kunnskap om bestandsutvikling, genetiske forhold og effekten av ulike bevaringstiltak. Gjennom SNOs årlige overvåking foreligger det oppdatert kunnskap om hvilke hi som er i bruk, kullstørrelser og den samlede produksjonen det enkelte år. Det foreligger ikke slik usikkerhet om konsekvensene av tiltaket at føre-var-prinsippet i naturmangfoldloven § 9 skal tillegges avgjørende vekt.

Et uttak av fjellrevvalper fra Børgefjell vil isolert sett innebære en belastning på den lokale bestanden. Omfanget av uttaket er imidlertid begrenset. Det kan maksimalt tas ut fire valper per år fordelt på inntil to hilokaliteter, og det kan ikke tas ut mer enn tre valper fra samme kull eller mer enn halvparten av kullet. Produksjonen av fjellrev varierer betydelig mellom år som følge av svingninger i smågnagerbestandene. I år med høy produksjon vil uttaket utgjøre en liten andel av den samlede valpeproduksjonen. I år med svak produksjon vil uttaket kunne ha større relativ betydning for bestanden, men samtidig vil naturlig dødelighet blant valpene normalt være høyere i slike år. Uttak innenfor de omsøkte rammene vurderes derfor ikke å påvirke bestandens utvikling eller verneverdiene i Børgefjell nevneverdig.

Ved vurderingen etter naturmangfoldloven § 10 er det lagt vekt på at fjellreven fortsatt er en sterkt truet art og at Børgefjell utgjør et viktig kjerneområde for bestanden. Samtidig er avlsprogrammet et av de viktigste tiltakene som er etablert for å sikre artens langsiktige overlevelse. Selv om uttaket representerer en belastning på den lokale bestanden, vurderes de langsiktige positive effektene for fjellrevbestandens genetiske variasjon og levedyktighet som større enn den lokale belastningen tiltaket medfører.

Søknaden omfatter også bruk av helikopter. Motorferdsel er i utgangspunktet forbudt i nasjonalparken, og det legges stor vekt på at Børgefjell skal framstå som et stort sammenhengende villmarksområde med svært begrenset motorisert ferdsel. De aktuelle hilokalitetene ligger ofte langt fra vei og etablerte innfallsporter. Transport av personell, fangstutstyr og eventuelle innfangede valper til fots vil i mange tilfeller innebære flere dagers ferdsel inn og ut av området samt lengre opphold i nærheten av hilokalitetene. Dette vil kunne føre til en lengre og mer omfattende forstyrrelse av fjellreven enn bruk av helikopter.

Det er ikke mulig å fastsette konkrete landingspunkter eller hilokaliteter i dispensasjonen. Hvilke hi som blir aktuelle vil variere fra år til år og vil først være kjent etter sommerens overvåking av fjellrevbestandene. Dispensasjonen må derfor knyttes til tiltakets formål og omfang, og ikke til bestemte lokaliteter.

Fangstperioden starter 15. juli, og deler av perioden kan sammenfalle med avslutningen av hekke- og yngleperioden for enkelte fuglearter. Fjellrevhiene ligger normalt i høyfjellsområder og skrinne fjellområder som i mindre grad sammenfaller med de viktigste områdene for hekkende våtmarksfugl i nasjonalparken. Risikoen for påvirkning av hekkende våtmarksfugl vurderes derfor som begrenset.

Selv om helikopter medfører en kortvarig støy- og forstyrrelseseffekt, vurderes den samlede belastningen på naturmiljøet å bli mindre enn ved alternative transportformer. Helikopter reduserer tiden ved hilokalitetene, begrenser ferdsele i området og sikrer rask og forsvarlig transport av innfangede valper. Det er også lagt vekt på hensynet til dyrevelferd. Omfanget av flygningene er begrenset til maksimalt fire transporter per år og kun dersom uttak faktisk skal gjennomføres. For å redusere forstyrrelser på fugleliv, annet dyreliv og reindrift er det satt vilkår om at transportflygninger skal gjennomføres med minimum 150 meters flyhøyde over bakken.

Naturmangfoldloven § 11 vurderes ikke som relevant i denne saken. Når det gjelder § 12 vurderes de omsøkte metodene som miljøforsvarlige. Fangst og håndtering gjennomføres av personell med særskilt kompetanse på fjellrev, og helikopter vurderes som transportformen som samlet sett medfører minst belastning på både naturmiljøet og de aktuelle hilokalitetene.

Søknaden gjelder en aktivitet som tidligere er vurdert og tillatt av nasjonalparkstyret, og som ble gjennomført i 2025. Det søkes nå om en flerårig dispensasjon fordi behovet for uttak varierer mellom år og først kan avklares etter sommerens kartlegging av ynglinger. Dispensasjonen innebærer ikke at uttak skal gjennomføres hvert år, men at nødvendige tillatelser foreligger dersom bestandssituasjonen tilsier at uttak bør gjennomføres i ett eller flere av årene i dispensasjonsperioden.

Etter naturmangfoldloven § 48 kan dispensasjon gis dersom tiltaket ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig. Uttaket er begrenset i omfang og skjer som en del av et nasjonalt bevaringstiltak for en sterkt truet art. Omfanget av motorferdselen er begrenset gjennom vilkårene i vedtaket. Tiltaket vurderes derfor ikke å stride mot verneformålet eller påvirke verneverdiene nevneverdig. Dispensasjonsvilkårene bidrar samtidig til å begrense belastningen på den lokale bestanden, annet dyreliv og reindriften. Vilråene for dispensasjon etter naturmangfoldloven § 48 anses dermed oppfylt.

Vedlegg:

Søknad av 07.08.2026 fra Norsk institutt for naturforskning – søknad om dispensasjon for landing med helikopter og fangst av fjellrev i Børgefjell nasjonalpark, med vedlegg.

Børgefjell nasjonalparkstyre
Postboks 2600
7734 STEINKJER

Deres ref:
Vår ref: 475/2026
Sted: Trondheim
Dato: 07.08.2026

SØKNAD OM DISPENSASJON FOR LANDING MED HELIKOPTER OG FANGST AV FJELLREV I BØRGEFJELL NASJONALPARK

Avlsprogrammet og avlsstasjonen for fjellrev driftes av Norsk institutt for naturforskning (NINA) på vegne av Miljødirektoratet. Fjellrevne som står i avlsstasjonen er en kombinasjon av fjellrever født på avlsstasjonen og fjellrever fanget inn fra ulike fjellområder. Med et økende fokus på genetisk variasjon og viktigheten av å forhindre innavl ser vi et økt behov for å hent inn nye avlsdyr fra det fri. Fremover vil det i tillegg være aktuelt å forsøke translokering av rever, dvs. at det hentes inn valper til avlsstasjonen som settes ut igjen ved 8-9 måneders alder.

Statens naturoppsyn gjennomfører hvert år sommerkontroller av fjellrevhiene og det er først når disse observasjonene kommer inn, ofte rundt juli/august at vi vet sikkert hvor mange kull som er aktuelle å hente inn valper fra. Informasjonen om antall kull og valper må også sees opp mot hvilke rever som er sannsynlige foreldre til de ulike kullene basert på innsamlede DNA-prøver gjennom vinteren. Basert på tilgjengelig informasjon om foreldrenes genetikk kan vi avgjøre hvilke hi det er ønskelig å hente inn valper fra.

På grunn av krevende logistikk med transport av feller og valper (fjellrevhiene ligger ofte langt fra vei), og med tanke på dyrevelferd og effektivitet i forbindelse med fangst anser vi at bruk av helikopter vil være det beste alternativet for å gjennomføre transport av valper, utstyr og personell for fangstforsøkene. Dersom det er praktisk mulig, vil fangsten gjennomføres sammen med lokalt SNO-personell.

Vi søker her om dispensasjon for landing med helikopter og for innfangning av inntil 4 fjellrevvalper fra inntil to hilokaliteter pr. år fra Børgefjell nasjonalpark. Dersom flere valper hentes inn fra ett kull vil det fanges inn færre enn halvparten av kullet (f.eks. 2 av 6 valper) og maksimal 3 valper fra samme kull. Valper som blir fanget inn, men som ikke benyttes som avlsdyr settes ut igjen i andre delbestander. Ved å ta inn fjellrevvalper til avlsstasjonen kan vi øke sannsynligheten for at disse valpene overlever og senere sette de ut i et annet fjellområde for å bidra til økt genetisk variasjon i delbestanden. Utsetting vil gjennomføres i samme tidsrom som utsetting av valper fra avlsstasjonen.

Ved fangst vil det bli satt opp feller på hiet, nært hiåpningene for å øke sannsynligheten for at valpen(e) går raskt i fella. For å lokke valpen inn i fella brukes det hundepølse/annen egnet føde som åte. Fangstteamet (2-3 personer) ligger i telt minst 300 meter unna, avhengig av terrenget. Fellene sjekkes regelmessig, om mulig fra avstand, samtidig som det søkes å unngå forstyrrelse av hiet. Avlsprogrammet har lang erfaring med fangst av valper på hi, både gjennom tidligere merkeprosjekter og fra innfangning av valper til avl. All fangst og transport av fjellrevvalper gjøres av personell med erfaring og kunnskap om fjellrev. Innfangningen av valp(er) tar ofte mindre enn 24 timer, avhengig av værforhold og alder på valpene. For å unngå unødig forstyrrelse vil vi begrense den aktive fangsten til maksimum 48 timer, og maksimum 72 timer totalt i nærrområde av hiet (i tilfelle vi må ta pause i fangsten pga. værforhold). Vår erfaring er at fjellreven vil fortsette å ha tilhold ved hiet etter fangst, selv om selve fangsten medfører noe forstyrrelse. Ved innfangning av valper til avlsstasjonen er valpene ofte blitt så store at det ikke er unormalt at de også benytter sekundærhi i området.

Det er hvert år stor usikkerhet rundt hvilke fjellområder og hi det blir yngling i. Det gjør at vi alltid er på etterskudd med å søke tillatelse til innfangning og landing med helikopter. For å spare dere og oss for tid og arbeid søker vi her om tillatelse for perioden 15.07.2026 – 30.09.2029 med fangstperiode fra 15.07 – 30.09 hvert år, med betingelse om nærmere varsling om aktuelle landingspunkter så snart det kan avklares. Vi søker om inntil 4 helikopterturer: transport inn og ut på inntil to hilokaliteter pr. år. Vedlagt er tillatelsen fra Miljødirektoratet for samme tidsperiode (2026-2029). Reindrifta kontaktes før eventuell flyvning for å hindre forstyrrelse av rein.

Med vennlig hilsen,

Kristine Ulvund
Avlsprogrammet for fjellrev
kristine.ulvund@nina.no
tlf: 41559588

STIFTELSEN NORSK INSTITUTT FOR NATURFORSKNING NINA
Postboks 5685 Torgarden
7485 TRONDHEIM

Trondheim, 02.07.2026

Deres ref.:

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2025/2650

Saksbehandler:
Tomas Holmern

Tillatelse til fangst og flytting av fjellrevvalper til avlsstasjonen for fjellrev

Vi viser til søknad fra NINA ved Kristine Ulvund datert 17. juni 2026. Søknaden gjelder fangst, transport og utsetting av inntil 15 fjellrevvalper til avlsstasjonen på Oppdal for årene 2026, 2027, 2028 og 2029.

Vedtak

Miljødirektoratet gir NINA ved Kristine Ulvund tillatelse til fangst, transport og utsetting av inntil 15 fjellrevvalper til avlsstasjonen for fjellrev på Oppdal, med hjemmel i viltforskriftens paragrafer (§§ 2-2 og 6-2). Vi gir også dispensasjon til uttak av fjellrev etter forskrift om fjellrev (*Vulpes lagopus*) som prioritert art § 3, med hjemmel i § 6 (2015).

Vi setter følgende vilkår for tillatelsen:

- 1) Formål og varighet
 - a) Tillatelsen omfatter fangst, transport og utsetting av fjellrever i Norge og omfatter ikke innførsel av fjellrever fra Sverige.
 - b) Tillatelsen gjelder for årene 2026, 2027, 2028 og 2029 i perioden fra 15. august til 30. september.
- 2) Innfanging og hold
 - c) Innfanging kan skje i delbestander hvor forholdene vurderes som egnet for uttak av individer, hvor:
 - Tillatelsen omfatter fangst av i utgangspunktet 1 valp per kull, men dersom det er aktuelt å hente inn flere fjellrevvalper fra samme kull, så skal det fanges inn færre enn halvparten av kullet (f.eks. 2 av 6 individ) og maks tre fra samme kull.
 - Dersom det hentes inn mer enn en fjellrevvalp fra et hi, så vil kun et individ brukes som avlsdyr, og den/de andre individene vil kunne translokteres.
 - d) Voksne fjellrev som går i fellen under fangstforsøk, eller valper som av ulike årsaker ikke er de rette individene for avlsprogrammet, skal settes fri på stedet og regnes ikke med i totalen.
 - e) Fjellrevvalper som fanges inn skal sjekkes for sykdommer og parasitter (minimum: valpesyke, hundepest, smittsom leverbetennelse, innvollsparasitter, skabb og pelslus). I tillegg skal fjellrevvalpene vaksineres med samme vaksiner som fjellrevene på avlsstasjonen.
 - f) Fjellrevvalper må stå på Mjøen gård inntil de er påvist sykdomsfri og ved påvist sykdom må valpene være i karantene til de er friskmeldt.
- 3) Informasjon til relevante interessenter
 - g) Fangst må varsles og koordineres med Statens naturoppsyn (SNO)/Fjelltjenesten.
 - h) Miljødirektoratet og relevante *Statsforvaltere, kommuner, grunneiere* (jf. viltforskriften § 2-13) og *reinbeitedistrikt* skal underrettes skriftlig minimum 1 uke før forsøk på fangst skal skje; hvilken delbestand, antall individer og tidsperiode som fangsten er planlagt for.

- i) Kristine Ulvund gis fullmakt til å la andre utføre fangst og flytting på sine vegne. Fullmakt til å utføre fangsten skal være skriftlig og vise til denne tillatelsen.
 - j) Denne tillatelsen, samt ev. fullmakt, skal alltid tas med under fangst, og vises fram på forespørsel fra grunneier, kommune, SNO og politi, jf. viltforskriften § 2-2.
 - k) Det er en forutsetning at innfangning og bruk av fangstredskaper gjøres av personer som har nødvendig opplæring i innfangning og håndtering av fjellrev. Fangstredskaper skal merkes med navn og telefonnummer når de er satt ut, også når de ikke er i bruk, jf. viltforskriften § 2-12.
 - l) Alle nødvendige tillatelser fra Mattilsynet og eventuelle vernemyndigheter må foreligge før fangst.
- 4) Rapportering
- m) En kortfattet oppsummering av resultatet fra fangsten og andre vesentlige hendelser relatert til alle deler av tillatelsen skal rapporteres skriftlig til Miljødirektoratet innen 1 uke etter avsluttet fangst (1-2 sider), og omtales kort i den årlige overvåkingsrapporten for fjellrev for det aktuelle året.

Bakgrunn for saken

NINA driver avlsstasjonen for fjellrev i Oppdal på oppdrag fra Miljødirektoratet. Avlsstasjonen ble opprettet i 2005 og har som mål å avle frem fjellrev for utsetting i områder der arten er fåtallig eller utdødd. Dette har bidratt sterkt til at arten har bedret status på rødlisten, og avlsprogrammet fungerer også som en buffer mot tap av genetisk variasjon.

På avlsstasjonen er det jevnlig behov for rekruttering av nye avlsdyr, blant annet gjennom innfangning av viltfødte fjellrevvalper. Dette er avgjørende for å vedlikeholde den genetiske helsen både blant dyrene på avlsstasjonen og i de ville bestandene.

NINA søker om å gå fra ettårige tillatelser til en fire årlig generell tillatelse i perioden 2026 – 2029 og søker om en tillatelse for fangst i på hi i tidsrommet 15 juli til 30 september. Det opplyses i søknaden at det over denne perioden på 4 år søkes om å fange inn inntil femten (15) viltfødte fjellrevvalper, maks tre (3) valper fra samme kull og ikke mer enn seks (6) valper fra et område (delbestand). Dersom det hentes inn mer enn en fjellrev fra et hi, vil kun ett individ benyttes som avlsdyr, og den/de andre individene translokeres.

NINA skriver at hvilke fjellområder som kan være aktuelle for fangst eller translokering er vanskelig å forutsi lang tid i forveien, siden fjellrevens valpeproduksjon er tett knyttet til svingningene i smågnagerbestandene. Videre er det en rekke andre faktorer som spiller inn på hvilke fjellområder som vil være aktuelle, der det bla. er mye krevende logistikk med transport og arbeid med å hente inn ytterligere tillatelser fra andre parter, som bakgrunn for ønsket om en flerårig tillatelse. All innfanget fjellrev blir transportert først til Mjøen gård der de står i karantene (tre uker og behandles for sykdommer/vaksinering), før de settes ut som avlsdyr på avlsstasjonen i Oppdal. Oppstalling er godkjent av Mattilsynet. I søknaden ønsker også NINA muligheten til å flytte individer mellom delbestander (translokering), slik at disse fjellrevene vil stå kun en kort periode på avlsstasjonen (etter karantene), og deretter settes ut samtidig med den vanlige utsettingen av fjellrev på nyåret. NINA søker også om muligheten til å hente inn fjellrevvalper fra Sverige til avlsstasjonen for bruk som avlsdyr.

NINA vurderer at det ikke er mulig å planlegge nøyaktig hvilke delbestander, hi eller antall individer fra spesifikke kull som er egnet for fangst lang tid i forveien. Dette er som regel informasjon som først kan vurderes i august når valpene er store nok til å komme ut av hiet, og kullstørrelsen kan dokumenteres. Dette gjøres av Statens naturoppsyn i felt, slik at oppdatert kunnskap først vil være tilgjengelig for NINA relativt tett inntil fristen for igangsetting av aktiviteten det aktuelle året. NINA skriver at fangst skjer normalt i perioden august – september med godkjente innretninger og transport skjer i kasser godkjent av Mattilsynet.

Miljødirektoratets vurderinger

Fjellreven er en sterkt truet art (EN) i Norge, og har hatt status som prioritert art siden 2015 (Artsdatabanken, 2021). I 2025 ble den norske bestanden anslått til om lag 309 voksne individer, med 38 ynglinger (Jackson mfl., 2025). Til tross for en positiv bestandsutvikling de siste årene, blant annet som følge av målrettede bevaringstiltak som utsetting, er bestanden fortsatt liten og fragmentert. Bestanden er ikke levedyktig uten videre tiltak, og det er fortsatt behov for aktiv bestandsforsterkning (Miljødirektoratet mfl., 2025).

Avlsprogrammet for fjellrev er et sentralt virkemiddel i bevaringsarbeidet. Programmet har som mål både å øke antallet individer i de ulike delbestandene, og å forbedre deres genetiske status gjennom planmessig utsetting av valper (Jackson mfl., 2025). En av de største truslene mot fjellreven er lav bestandsstørrelse, som gjør arten sårbar for forstyrrelser og øker risikoen for innavlsdepresjon. Avlsprogrammet rekrutterer nye generasjoner med avlsdyr fra egen produksjon, men det er også behov for å supplere med dyr fra naturen for å sikre tilstrekkelig genetisk variasjon i avlsstammen.

Behovet og formålet med avlsprogrammet og utsetting er derfor tillagt særlig vekt i vår behandling av søknaden. Vi vurderer at avlsprogrammet og utsetting av fjellrevvalper er et nødvendig bestandsforsterkende tiltak som bidrar til artens langsiktige overlevelse. I vår helhetsvurdering har vi gjort en avveining mellom de forventede positive effektene for fjellrevbestanden og risikoen for negativ påvirkning på enkeltindividene. Vi vurderer at tiltaket samlet sett gir en klar positiv effekt for arten, og at det er akseptabelt å gi tillatelse til fangst, flytting og utsetting av fjellrevvalper etter viltforskriften, samt å gi dispensasjon etter forskriften om fjellrev som prioritert art, jf. naturmangfoldloven § 24 femte ledd, for 4-års perioden; 2026, 2027, 2028 og 2029.

Fjellreven parer seg vanligvis i mars-april, og valpene blir født omtrent 50 dager senere, altså som regel i mai eller begynnelsen av juni. De første ukene holder de seg i hiet, og kommer ut av hiet når de er >3 uker gamle (juni eller juli). Miljødirektoratet har i tidligere tillatelser lagt til grunn at fjellrevene bør være minst 8 uker gamle før de kan skilles fra moren og kullet sitt. Miljødirektoratet vurderer i tråd med dette at perioden NINA kan fange inn fjellrev er fra 15. august til 30. september. Kullstørrelsen hos fjellrev varierer, og selv om fangst av inntil 1 valp per kull i utgangspunktet vurderes som akseptabelt, må dette vurderes konkret for hvert enkelt kull når kullstørrelsen er kjent. En vesentlig andel av valpene må alltid bli igjen i hiet og ikke tas ut. Dersom det er aktuelt å hente inn flere fjellrever fra samme kull, så skal det fanges inn færre enn halvparten av kullet (f.eks. 2 av 6 individ) og maks tre fra samme kull. Dersom det hentes inn mer enn en fjellrev fra et hi, så vil kun ett individ brukes som avlsdyr, og den/de andre individene vil kunne translokere. Miljødirektoratet vurderer at translokering av et begrenset antall fjellrever etter et kort opphold på avlsstasjonen kan øke sannsynligheten betraktelig for at disse individene overlever, siden unge ville fjellrever har naturlig høy dødelighet i høyfjellet.

NINA har lang erfaring med innfangning, transport og utsetting av fjellrev. Vi setter krav til gjennomføring og oppfølging for å sikre god dyrevelferd og for å minimere eventuell negativ påvirkning, og vi vurderer at dette kan gjennomføres forsvarlig.

Ved ønske om innførsel av fjellrev fra Sverige til avlsstasjonen så må det sendes en egen søknad til Miljødirektoratet etter forskrift om fremmede organismer: [Tillatelse etter forskrift om fremmede organismer - Søknadssenter](#)

Vurdering etter naturmangfoldloven §§ 8-12

Ved all offentlig myndighetsutøvelse skal naturmangfoldlovens §§ 8–12 legges til grunn (§ 7). Det foreligger et godt kunnskapsgrunnlag om fjellrevens utbredelse, bestandsstatus og påvirkning ved fangst, transport og utsetting. Samtidig viser kunnskapen at bevaringsutsetting (og translokering) er et nødvendig tiltak for å ivareta den truede arten og artens genetiske helse. På denne bakgrunn vurderes kunnskapsgrunnlaget som tilstrekkelig (§ 8), og føre-var-prinsippet kommer ikke til anvendelse i denne saken (§ 9).

Fjellreven er en sterkt truet art som er utsatt for en betydelig samlet belastning (§ 10). Avlsprogrammet vurderes som sentralt tiltak for å redusere denne belastningen og styrke bestandens levedyktighet. Den forventede påvirkningen på de aktuelle fjellrevene vurderes som akseptabel, sett opp mot de positive, bestandsforsterkende effektene tiltakene har for fjellrevbestanden som helhet.

§ 11 om kostnadene ved miljøforringelse vurderes ikke som relevant i denne saken.

§ 12 om bruk av miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder ivaretas gjennom vilkår i tillatelsen som sikrer hvordan fangst og håndtering skal gjennomføres.

Klagerett

Søker og andre med rettslig klageinteresse kan klage på vedtaket. Fristen for å klage er tre uker fra dette brevet ble mottatt. Klagen sendes til Miljødirektoratet.

Hilsen

Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Aina Holst
seksjonsleder

Tomas Holmern
seniorrådgiver

STIFTELSEN NORSK INSTITUTT FOR NATURFORSKNING NINA
Postboks 5685 Torgarden
7485 TRONDHEIM

Trondheim, 06.08.2026

Deres ref.:

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2026/6818

Saksbehandler:
Emilie Sandsbråten

Justering av oppstartstidspunkt for innfanging av fjellrevvalper til avlsstasjonen 2026

Miljødirektoratet viser til tillatelse 2. juli 2026 til fangst og flytting av fjellrevvalper til avlsstasjonen for fjellrev med ref. 2025/2650.

I tillatelsen ble innfangingsperioden for fjellrevvalper satt til perioden fra og med 15. august til og med 30. september, for årene 2026, 2027, 2028 og 2029. Innfangingsperioden ble satt for å unngå å fange fjellrev yngre enn 8 uker. Etter dialog med Norsk institutt for naturforskning (NINA) v/ Craig Jackson og informasjon fra Statens naturoppsyn (SNO) om alder og størrelse på fjellrevvalper observert gjennom overvåkingsprogrammet for fjellrev, justerer Miljødirektoratet innfangingsperioden til å gjelde fra og med 15. juli til og med 30. september for alle år.

SNO har observert kull født før 1. juni. Innfangingsperioden utvides derfor med en tidligere dato for at NINA skal ha mulighet til å fange fjellrevvalper etter 8 ukers alder og før de forlater hiet.

NINA og SNO må i alle år vurdere hvilke kull det kan utføres fangstforsøk mot ut i fra når ynglingene ble observert for første gang og størrelsen på fjellrevvalpene. Fangstforsøk i kull som er tydelig yngre enn 8 uker skal ikke forekomme.

Øvrige vilkår som er satt i tillatelsen ref. 2025/2650 opprettholdes.

Dette brevet skal legges ved som tillegg til opprinnelig tillatelse, ref. 2025/2650 for fangst og flytting av fjellrevvalper til avlsstasjonen for fjellrev, og vises fram ved forespørsel.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Aina Holst
seksjonsleder

Emilie Sandsbråten
rådgiver

Fra: Kristine Roaldsnes Ulvund[Kristine.Ulvund@nina.no]
Sendt: 07.08.2026 10:11:03
Til: Tødås, Tore[tore.todas@statsforvalteren.no]
Tittel: RE: Søknad om helikopterlanding og innfangning av fjellrev til avlsstasjonen for fjellrev

Hei!

Viser til tidligere innsendt søknad om landingstillatelse i forbindelse med fangst av fjellrev til avlsstasjonen for fjellrev.

Miljødirektoratet har justert tillatelsen med en utvidet fangstperiode for å øke sannsynligheten for at vi kan gjennomføre fangst på ønskede lokaliteter og tilpasse tidspunkt til både alder på valpene, logistikk m.m. Fangsttillatelsen gjelder nå for perioden 15. juli – 30 september.

Vedlagt er søknaden vår og brevet fra Miljødirektoratet med oppdatert fangstperiode. Beklager merarbeidet!

Ta gjerne kontakt om det er spørsmål til søknaden!

Vennlig hilsen,
Kristine Ulvund

From: Kristine Roaldsnes Ulvund
Sent: onsdag 8. juli 2026 15:33
To: 'fmltto@statsforvalteren.no' <fmltto@statsforvalteren.no>
Cc: Craig Jackson <Craig.Jackson@nina.no>
Subject: Søknad om helikopterlanding og innfangning av fjellrev til avlsstasjonen for fjellrev

Hei!

I årene fremover har vi behov for nye fjellrevvalper til avlsstasjonen og Børgefjell peker seg ut som et godt område med tanke på å få inn avlsdyr med nye gener. Vi vurderer også mulighetene for translokering (flytting av fjellrever fra ett fjellområde til et annet). I såfall vil valpene holdes på avlsstasjonen i en lengre periode før de settes ut sammen med valpene som fødes på stasjonen.

På grunn av lange avstander mellom vei og aktuelle fjellrevhi, samt dyrevelferd, ønsker vi å benytte helikopter. Innfangning av nye avlsdyr vil i hovedsak foregå i august/september. Vi søker i år om en flerårig tillatelse ettersom vi hvert år er på etterskudd med å søke tillatelser. Årsaken til dette er i hovedsak at vi ikke vet hvilke fjellområder som er aktuelle å fange inn fra før midt på sommeren.

Vedlagt er søknad om tillatelse for landing med helikopter og innfangning av fjellrever innenfor Børgefjell nasjonalpark, samt tillatelsen fra Miljødirektoratet.

Ta gjerne kontakt om det er spørsmål knyttet til søknaden.

Vennlig hilsen,
Kristine Ulvund

Kristine Ulvund

Forsker

Norsk institutt for naturforskning - NINA

Postadresse: Postboks 5685 Torgarden, 7485 Trondheim

Besøks-/leveringsadresse: Høgskoleringen 9, 7034 Trondheim

Telefon 415 59 588 • www.nina.no